

Vyeti, nyaraka 'feki' ni

NA BETTY KANGONGA

IDADI kubwa ya nyaraka zinazotumika kusaka ajira vikiwemo vyeti nya elimu ya sekondari, vyuo vikuu nya ndani na nje, vyeti nya ndoa, stika za bima za magari na bodaboda na nyaraka kutoka Mamlaka ya Mapato nchini (TRA), zimebainika kuwa ni feki.

Hali hiyo imebainishwa jana na Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali, Casian Chibogoyo, wakati akizungumza na waandishi wa habari ofisini kwake jijini Dar es Salaam.

Chibogoyo alitaja nyaraka nyngine feki zilizokamatwa wiki hii katika operesheni maalumu na maofisa wa ofisi yake kwa kushirikiana na Jeshi la Polisi ni mihuri ya mabalozi mbalimbali nchini, kadi za magari, stakabadhi za malipo ya serikali na utambulisho wa ukazizi kwa watu wasio rai.

Chibogoyo alisema katika operesheni hiyo ilyoongozwa na Jeshi la Polisi Kanda Maalumu ya Dar es Salaam, walibaini

kuzaga kwa nyaraka hizo feki, vikiwemo vyeti nya ndoa cha Kampala na cheti cha Mtakatifu Maria Magomeni. Mpiga chapa huyo aliutaka uongozi wa jiji la Tanga kuwa makini na stika za magari baada ya kubaini kuwa maboksi matatu ya stika hizo, zilizokamatwa, zilikuwa katika hatua za mwisho kutaka kusafirishwa kwenda mkoani Tanga, hivyo kuna uwerekano wa kuwapo maboksi mengine kufkishwa mkoani humo.

"Tumejipanga kupambana na ubalifu huo ambao ni zaidi ya ujambazi, maana watu hao wana lengo la kuwaua Watananza kwa vyeti nya kughushi vikiwemo vyta kidaktari," alisema. Chibogoyo alifwaomba waajiri nchini kuanza mchakato wa kuhakiki vyeti nya watumishi wao na kuwasiliana na ofisi yake ili kubaini vilivyoguhushiwa.

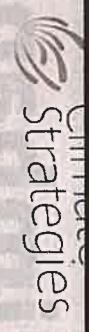
Aliutaka uongozi wa Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) kuhakikisha unafanya ukaguzi kwani nyaraka

nyingi zilizokamatwa ni za malipo kutoka TRA. Alisema kuwa vituo vinavyofanya ujambazi huo wa kuwepo kwa mama lishe mmoja katika eneo la katikati ya jiji ambaye amekuwa akiuza stika hizo za magari zilizohifadhiwa kwenye friji bovu.

"Huyo mama lishe, anauza vyakula, lakini pembeni yake kuna friji bovu limesheheni stika. Ukipika hapo huwezi kujua kama ndiye mwenyewe," alisema Chibogoyo na kuongeza kuwa mama huyo yumo kwenye mikono salama.

Chibogoyo alisema ni hatari kuona vyeti nya kughushi vikimilikiwa na raja wa kigeni ambao hawajaratibiwa, hivyo usalama wa nchi umo shakani. "Sheria ya Usalama wa Taifa ya mwaka 1970 Na. 3, ilara ya sita inakataza kuwa na nyaraka, mihuri, karatasi maalumu na kumiliki taarifa za serikali isiyovo halali na kosa lake ni adhabu ya miaka 20," alisema.

Alisema sheria ya udhibiti isiyovo salama na hata kuleta mifarakano katika jamii. "Tatizo la vyeti nya kughushi ni kubwa, ni wakati sasa wa kushirikiana kwa idara zote ili kuweza kutokomeza janga hili alisema.

Commerce
Strategies

3rd GLOBAL CLIMATE POLICY CONFERENCE

IMPLEMENTING THE PARIS AGREEMENT

NEW RESEARCH SOLUTIONS FOR DEVELOPING COUNTRIES

13th - 14th July 2016, DAR ES SALAAM.

The
Stanley
Foundation

Vyeti, nyarakafeki, njanga

NA BETTY KANGONGA

NA BETTY KANGONGA	
IDADI kubwa ya nyaraka	kuzaga kwa nyaraka hizoz
zinazotumika kusaka ajira	felid, vikiwemo vyeti nya
vikiwemo vyeti nya elimu ya	kitaaluma kutoka Chuo Kili
sekondari, vyuo vikuu nya	cha Kampala na cheti cha
ndani na nje, vyeti nya ndoa,	ndoaa cha Kanisa Katoliki la
stika za bima za magari na	Mtakatifu Maria Magomen
bodaboda na nyaraka kutoka	Mpiga chappa huyo
Mamlaka ya Mapato nchini	aliutaka uongozi wa Jiji la
(TRA), zimebainika kuwa ni	Tanga kuwa makini na stikk
feki.	za magari baada ya kubaini
Hali hiyo imebainishwa	kuwa maboksi matatu ya
	stika hiso, zilizokamatwa,
	zilikuu katika hatua za

jana na Mpiga Chapa
Mkuu wa Serikali Casian
Chibogoyo, wakati
akizungumza na waandishi
wa habari ofisini kwake jijini
Dar es Salaam.
Chibogoyo alitaja nyarakaka
nyingine feki zilizokamatwa
wiki hii katika operesheni
maalumu na maofisa wa ofis
yake kwa kushirikiana na
Jeshi la Polisi ni mihuri ya
mabalozi mbalimbali nchini,
kadi za magari, stakabadhi
za malipo ya serikali na
utambulisho wa ukaazi kwa
watu wasio rai.

Chibogoyo alisema
katika opereresheni hiyo
iliyoongozwa na Jeshi la
Polisi Kanda Maalumu ya
Dar es Salaam, walibaini

kuzaga kwa nyaraka hiz
feki, vikiwemo vyeti vya
kitaaluma kutoka Chuo Kili
cha Kampala na cheti cha
ndoa cha Kanisa Katoliki la
Mtakatifu Maria Magomerr
Mpiga chapa huyo
aliutaka uongozi wa Jiji la
Tanga kuwa makini na stikl
za magari baada ya kubair
kuwa maboksi matatu ya
stika hiso, zilizokamatwa,
zillikuwa katika hatua za
mwisho kutaka kusafirish
kwenda mkoani Tanga, hiv
kuna uwezekano wa kuwa
maboksi mengine kufikish
mkoani humo.
"Tumejipanga
kupambana na uhalifu huo
ambao ni zaidi ya ujambaa
maana watu hao wana len
la kuwaua Watanzania kw
vyeti vya kughushu vikiwe
vya kidaktari," alisema.
Chibogoyo aliwaomba
waajiri nchini kuanza
mchakato wa kuhakiki
vyeti vya watumishi wao r
kuwasiliana na ofisi yake i
kubaini vilvyoguhushiwa.
Aliutaka uongozi wa
Mamila ya Mapato Tanzan
(TRA) kuhakikisha unaafan
ukaguzi kwani nyaraka

vinaayofanya ujambazi
vinajulikana, akitolea m
wa kuwepo kwa mama
mmoa katika eneo la k
ya jiji ambaye amekuwa
akuiza stika hizo za ma
zilizohifadhiwa kwenye
bowu.

"Huyo mama lishe,
anauza vyakula, lakini
pembeni yake kuna friji
limesheheni stika. Ukipi
hapo huwezi kujua kam
ana biasara ya stika, k
ndiyе mwenyewe," alisema
Chibogoyo na kuongezza
kuwa mama huyo yumo
kwenye mikono salama

Chibogoyo alisema
ni hatari kuona vyeti vy
kughushi vikimiliwi
na rai a wakigeni amba
hawajaratibiiwa, hivyo
usalama wa nchi umo
shakani.

Alisema upatikanajji
nyaraka hizo feki, unaw
kuuruga mijango ya r
na kuiweka katika hali
isiyo salama na hata ku
mifarakanmo katika jami
nya

"Tatizo la vyeti vya

huo	kughushi ni kubwa, mī
kwa	wakati sasa wa kushirikiana
ida	kwa idara zote ili kuweza
zote	kutokomeza janga hili
ili	ambalo linazidi kutisha,"
kuweza	alisema.
wa	Alisema kuwa opresher
veza	hiyo ilibaini kuwapo vibali
ma	feki nya pikipiki na magari
lina	hivyo kuna uwzekano
zana	mkubwa bodaboda nyngi
ni	zina stika feki, hivyo
mapato	kuikosessa serikali mapato.
bovu	Chibogoyo alitoa onyo
ka	kuwa kuanzia sasa mitamboco
ia	itakayonasawa kuchapisha
umbe	nyarakaka feki itatafishwa na
ma	wahusilika watachukukuliwa
na	hatua za kisheria.
ta	Alisema kughushi
o	nyarakaka ni kosa la jinai na
ta	adhabu yake ni kutupwa jela
miaka	miaka 20.
20	"Sheria ya Usalama wa
taifa	Taifa ya mwaka 1970 Na 3,
ya	ibara ya sita inakataza kuwaza
sita	na nyarakaka, mihuri, karatasasi
inakataza	maalumu na kumiliki taarif
kuwaza	za serikali isivyo halali na
lake	kosa lake ni adhabu ya miakk
ni	20," alisema.
miakk	Alisema sheria ya udhibi
wa	wa vielelezo nya taifa, nembe
veza	na bendera, hairuhusiwi
wa	kuvitumia kibiasahara wala
veza	
chi	

"Watakaokamatwa
wakijihuisha na
utengenezaji wa nyaraka
bandia na mitambo
yao itataifishwa kama
ilivyozelezwu pia kwenye
Sheria ya Makosa ya Jinai,"
alisema.

Mwanzoni mwaka wiki
hii, Kamanda wa Kanda
Maalumu ya Dar es Salaam,
Simon Sirro, aliwakamata
watu watatu wanaodaiwa
kuwa vinara wa kutengeneza
vyeti bandia na nyaraka
mbalimbali za serikali.
Desembba 19, mwaka
jana Waziri wa Nchi; Offisi
ya Rais, Menejimenti ya
Utumishi wa Umma na
Utawala Bora, Angella
Kairuki, albaini kuwa
watumishi 219 miongan
mwaa 704 wa serikali
wameajiriwa kwa kutumia
vyeti nya kughushi.
Kutokana na sakata
hilo, Kairuki aliajigiza
Idara ya Usimamizi wa
Rasiliimali Watu (Utumishi),
kuwachukulia hatua
watumishi hao waliotumia
vyeti hivyo kupata ajira
serikalini.

3rd GLOBAL CLIMATE POLICY CONFERENCE, 2016.

IMPLEMENTING THE PARIS AGREEMENT

NEW RESEARCH SOLUTIONS FOR DEVELOPING COUNTRIES

卷之三

Rais mstaafu Dk. Jakaya Kikwete akitfungua Mkutano wa Tatu wa Sera za Mabadiliko ya Tabia Nchi ijini Dar es Salaam juzi ulioandalisha na Taassisya Uongozi kwa kushiriki ana na Climate Strategies. Mkutano huo ulijumuisha watafiti na watunga sera 80 kutoka nchi zaidi ya 10 nje na ndani ya Afrika chini ya kaulimbiu 'Kutekeleza Makubaliano ya Paris - Suhulu Mpya za Utafiti kwa nchi zinazoendelea'. Kutoka kulta ni Mweryekiti wa inkutano huo, Chuks Okereke, Waziri wa Nchi, Mazingira na Muungano, January Makamba na Ofisa